

Luc Leye kruipt in de huid van Hendrik Geeraert

13

jan

2025

Maak kennis met Luc Leye (68), een veelzijdig kunstenaar en gepassioneerd toneelliefhebber uit Nieuwpoort. Hij brengt zijn tijd door met schilderen, grafiek- en collagetechnieken aan de Westhoek Academie, maar ook biologisch tuinieren en theater maken behoren tot zijn grote passies. Daarnaast geniet hij van een goed boek en het gezelschap van zijn echtgenote Katrien en zijn gezin. Luc kruipt regelmatig in de huid van Hendrik Geeraert, een historische figuur die nauw verbonden is met de geschiedenis van Nieuwpoort. We zijn benieuwd naar zijn verhaal en hoe hij deze iconische rol tot leven brengt.

Je bent een gekend figuur in Nieuwpoort. Hoe komt dat?

Ik ben meer dan 40 jaar milieuambtenaar bij Stad Nieuwpoort geweest, dat kan wel al eens tellen. Op vandaag maak ik ook nog altijd deel uit van de stedelijke milieuraad en de Fairtrade Trekkersgroep. Daarnaast zijn er ook tal van optredens tijdens straattheaters en diverse nocturnes alsook mijn uitgebreide vrijwilligerswerk.

Waarom was Hendrik Geeraert zo significant voor onze Nieuwpoortse geschiedenis?

Heel veel historici hebben hier een bepaalde mening hierover, maar voor mij zijn Hendrik Geeraert en Karel Cogge dé belangrijkste spelers geweest in de onderwaterzetting van de IJzervallei eind oktober 1914. Deze twee burgers, een schipper en een toezichter van de watering Veurne-Ambacht, waren op het juiste moment op de juiste plaats om de misschien wel grootste actie in onze geschiedenis tot een goed eind te brengen en zo een eind te maken aan de Duitse inval tijdens de Eerste Wereldoorlog. Hendrik Geeraert verbleef, alhoewel dit niet noodzakelijk was, vier jaar aan het front en bracht zo zijn eigen leven in gevaar. Dit is toch wel een mooi bewijs van moed en zelfopoffering.

Hoe word jij juist gelinkt aan Hendrik Geeraert?

Het doet deugd dat ik op straat aangesproken wordt als Hendrik Geeraert en het toont hoe fier de Nieuwpoortenaren zijn op hun held. Als ze vragen hebben of bepaalde informatie over hem willen bekomen, weten ze dat ze steeds bij mij mogen aankloppen. Tenslotte kroop ik ook in de huid van Hendrik Geeraert als edelfigurant in de tv-serie *In Vlaamse Velden* waar het sluizencomplex en de Frontzate, alsook de rol van Geeraert mooi in beeld kwamen. Dichter bij de geschiedenis kon ik niet komen, een hoogtepunt in mijn carrière!

Hoe komt het dat je in de huid kroop van Hendrik Geeraert? Heb je hier bewust voor gekozen?'

Het was schepen Bert Gunst, toen voorzitter van Pasar, die mij in 2009 vroeg om de rol van Hendrik Geeraert te vertolken tijdens de nocturne *Laatste Avond aan het Front*. Ik heb me toen verdiept in het leven van Geeraert om te achterhalen wat zijn rol was tijdens de onderwaterzetting en was meteen enthousiast. De nu nog steeds legendarische nocturnes werden een groot succes met honderden belangstellenden. Diverse historische maar ook gewone figuren kwamen plots tot leven en deden hun verhaal. Hoewel de nocturnes niet meer bestaan, geef ik op vandaag nog steeds rondleidingen als Hendrik Geeraert.

Hoe kwam je voor het eerst in aanraking met de man?

Mijn fascinatie voor Hendrik Geeraert begon al op jonge leeftijd. Als kind tekende ik zijn beeltenis na van een biljet van

1.000 frank, zonder te weten welk gewicht zijn naam in de geschiedenis van Nieuwpoort droeg. Tijdens mijn schooltijd aan de Rijksmiddelbare school kwam zijn naam regelmatig voorbij, wat mijn nieuwsgierigheid verder aanwakkerde. In mijn jeugd bracht ik veel tijd door in café *De Bagatelle* aan de sluizen, zonder te beseffen dat Geeraert daar regelmatig langskwam om zijn vergoeding voor het fronttoerisme in natura op te halen. Enkele jaren later woonde ik in de Kasteelstraat, op een steenworp van zijn graf. Toen ik het ontdekte, wist ik nog niet wie hij werkelijk was. Achteraf bekeken, zie ik het als een teken van de bijzondere band die ik met zijn geschiedenis heb, zelfs zonder dat ik het toen wist.

Hendrik Geeraert is in 2013 verkozen tot Grootste Nieuwpoortenaar aller tijden. Terecht?

Ja, absoluut! Het was een geweldig idee om via deze verkiezing de geschiedenis van Nieuwpoort te herontdekken en diverse historische figuren weer onder de aandacht te brengen. Hendrik Geeraert had uiteraard al een zekere naam en faam, wat hem in die zin een voordeel gaf. Het aantal stemmen dat hij ontving, toont duidelijk aan dat zijn belang voor de geschiedenis diep geworteld is in de harten van de mensen. Het was niet alleen een ludieke actie, maar ook een waardevolle en educatieve manier om het rijke verleden van Nieuwpoort te herbeleven.

Waarom is het belangrijk om deze geschiedenis levendig te houden?

In het huidige schoolcurriculum is geschiedenis helaas steeds meer naar de achtergrond verdwenen. Persoonlijk vind ik dit enorm jammer, want geschiedenis is zoveel meer dan alleen een terugblik op het verleden. Het is een krachtige bron van lessen die ons kunnen helpen om de fouten uit het verleden niet opnieuw te maken. De recente actualiteit toont dat we niet altijd leren van die fouten, en dat is zorgwekkend. Het is hoog tijd dat we geschiedenis de plek geven die het verdient, zodat we de wijsheid uit het verleden kunnen gebruiken om de toekomst beter vorm te geven.

Heb je leuke weetjes over Hendrik Geeraert?

Hendrik Geeraert was een echte volksfiguur, maar het merendeel wat we over hem weten, komt uit mondelinge overleveringen. Wat betekent dat we eigenlijk weinig feitelijke informatie hebben. Wat we wel zeker weten, is dat hij een man was met lef en een scherpe tong, eigenschappen die hem waarschijnlijk niet overal geliefd maakten. Zijn verhaal verdient echter de aandacht, en daarom raad ik iedereen aan het boek *De sluiswachter van de IJzer* van Benedict Wydooghe te lezen. Het werpt een licht op één van de meest intrigerende figuren uit onze lokale geschiedenis.

Heb je zelf een grote interesse in de oorlog? Hoe uit dit zich voornamelijk?

Mijn vader speelde een actieve rol in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Totdat hij, samen met tientallen anderen, werd opgepakt. Van die groep keerden slechts vier Nieuwpoortse inwoners levend terug, getraumatiseerd voor de rest van hun leven. Als kind luisterde ik geboeid naar de huiveringwekkende verhalen die hij en anderen vertelden over de oorlog, maar ook over de politieke omstandigheden die zo'n verwoestende oorlog mogelijk maakten. Deze gesprekken hebben een diepe indruk op me nagelaten en mijn fascinatie voor oorlogen en hun onderliggende politieke dynamieken aangewakkerd.

Welke job deed je voorheen?

In 1976 begon ik bij Stad Nieuwpoort op de Dienst Secretarie, waarna ik de overstap maakte naar de Dienst Militie. Uiteindelijk vond ik mijn weg naar de Dienst Stedenbouw, onder leiding van diensthoofd Marcel Madou. In de late jaren 80 kreeg ik de kans om de nieuw opgerichte Dienst Milieu te leiden, een functie die ik met trots vervulde tot aan mijn pensioen in 2017.

Zijn er zaken die je graag nog zou bereiken?

Er zijn twee belangrijke doelen die ik graag zou realiseren. Ten eerste wil ik meer aandacht vragen voor thema's als oorlog en vrede in het onderwijs. Dit kan bijvoorbeeld door educatieve lespakketten te ontwikkelen die jongeren bewust maken van de impact van oorlogen op zowel persoonlijk als globaal niveau. Het lijkt me essentieel om deze thema's een centrale plaats te geven in het onderwijs, zodat de volgende generaties leren van het verleden en zich inzetten voor een vreedzamere toekomst.

Daarnaast zou ik graag de geschiedenis van de Nieuwpoortse inwoners tijdens de Tweede Wereldoorlog in de schijnwerpers zetten. Het verhaal van hun ervaringen, van de dagelijkse strijd en het verzet, wordt vaak vergeten. Ik wil ervoor zorgen dat dit belangrijke hoofdstuk uit onze lokale geschiedenis niet in de schaduw blijft, maar opnieuw wordt verteld. Om de impact van die periode beter te begrijpen en er met respect en waardering op terug te kijken.

Wat doe je graag in je vrije tijd?

In mijn vrije tijd staat avontuur in de natuur altijd centraal. Fietsen en wandelen zijn voor mij ultieme manieren om te ontspannen en te genieten van het buitenleven. Of het nu een rustige fietstocht is door het bos of een verkwikkende wandeling langs het water, ik krijg er geen genoeg van. Ik dompel mezelf ook graag onder in de rust en flexibiliteit van yoga om lichaam en geest in balans te brengen.

Op welke plek in Nieuwpoort kom jij graag tot rust?

In Nieuwpoort zijn er twee plekken die voor mij de perfecte rustoases vormen: de serene Simli-duinen, waar de stilte en het golven van de natuur je zintuigen volledig in beslag nemen, en de verborgen schoonheid van De Koolhofput, een plek die me keer op keer uitnodigt om tot rust te komen.